

დროება

გამოდის ყოველ-დღე ორშაბათს გარდა

ფასი განსაზღვრისა

დროებას ბოლო 1 კვირა დასრულებულია და შემდეგ კვლავ დაიწყება. წიგნები, რომლებიც დროებას გამოაქვთ, დასრულებულია და შემდეგ კვლავ დაიწყება. წიგნები, რომლებიც დროებას გამოაქვთ, დასრულებულია და შემდეგ კვლავ დაიწყება.

რედაქცია
გალაგების პრინციპები...
ხელის-მოწერა
თუ რაღაც თქვით...
დროებას ფასი:
ერთი წელი...
ნახევარი წელი...

მომავალ 1883 წელს ყოველ-დღეური გაზეთი

„დროება“

გამოვა გამაგრილებელი და წესით, როგორც აქამდინ გამოდიოდა.
რედაქციას იმედი აქვს, რომ წიგნი თანამშრომლებისა და სხვა დონის მქონეების შემწევობით, მომავალს წლიდან გააუმჯობესოს თავის გაზეთი და ისეთი წვლილი შეიტანოს, რომლისთვისაც მკითხველი გამაგრილებელი დასწრებისა.

ხელის-მოწერა მიიღება:
თუ რაღაც თქვით: „დროების“ რედაქციის განცხადებაში, გალავანის პრინციპები, თ. ი. ვ. მუსხანსკის სახლებში, კლუბის ქვემოთ.
ქუთაისში: — ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში, ბუღვანთან.
ბათუმში: — ჯგ. მჭედელიშვილთან, საკუთარ სახლში.
ქალაქს ვარკეთილში მცხოვრებთა ამ ადრესით უნდა დააბარონ გაზეთი: **Въ Тифлисъ Въ редакцію „Дროება“.**

ფასი ხელის-მოწერისა:
ერთი წელი: . . . . . 9 მან. } სამის თვით . . . . . 3 „
ნახევარი წელი: . . . . . 5 „ } ერთი თვით . . . . . 1 „
სხვა ვადით ხელის-მოწერა არ შეიძლება. ხუცდარი ფული ხელის-მოწერაზე გაზეთის დასრულებისთანავე უნდა გამოგზავნოს რედაქციაში. ვითხოვთ აგრეთვე, რომ თავის სახელი და გვარი დასახელებული ადგილი გარკვევით დასწერონ.
რედაქცია სერ. მუსხიანი.
გამომცემელი სტ. მელაქიშვილი.

ნიკოლაევში ფოთით გადაიტანეს სულ 160,000 ფუთი ხავთი.

სამარტანდი. ღებუნადი სურბანაჯი ქრისტიანობისთვის 22 გზავნის აქედან უფლებს ბუნადის ეპიტოხან, რომელიც ამ უამად ქ. წარში ცხოვრებს.

პეტერბურდი. სამხედრო სამინისტროს პრეპტით, ანძიის აფიცრებს, რაც ხსნა აქვთ, ნახევარი იმდენი ჯამაგირა მოემატებათ; ამას გარდა ქვევით ანძიაში მიაღრის ჩინი მოას-პობა.

სამრეპტო. აქაურ ბანკში აღმოჩნდა სულ 29 მან. ბანკის მუბელი აუწერეს. ქალაქის რეკამ გარდაწვრიტა, რომ ბანკის დირექტორი ნესტორევი სისხლის სამართალში იქმნეს მიცემული. ქალაქის თავმა სასისხურდამ დოხორევის ქალაქი შეიტანა რეკამში.

თერგის-ხევი და მთიულეთი

ახლა, რაკი ბაქოს რეინის გზა გაიხსნება, რასაკვირველია, რუსეთიდან საქონელს უფრო ამ გზით დაუწყებენ ზიდვასა. ამის გამო ბევრი დააკლდები ქირაზე მოსიარულე ხალხსა და ცუდს მდგომარეობაში ჩაცვიფდება; ყველაზედ მეტად თერგის-ხევისა და არაგვის სოფლებისა.

შველამ კარგად იცის და თვალითაც უნახავს ამ ორის ხეობის სოფლების სიღარიბე: სახანაგ-სათესი მეტის-მეტად მცირე აქვთ, ისიც ვაის-ვაგლანით კლდე-ლორღებში საშინელი შრომით ვაკეთებული, კაცის ოფლითა და პირუტყვის პატივითა; საძოვარი აგრეთვე მცირე მალას, ფეხის ძნელ მოსაკიდებელ მთებზე, სათიბი ბალახი ზამთარში პირუტყვის შესანახად ძლიერ ჰყოფნისთ, გარშემო მართო არტყა ქვა-კლდეები; არსაით ცოტადღე ვაშლილი ადგილი, ან ახლო-მანლო მოდილო სოფლებიანი ქალაქი არ აკრავს, რომ როგორმე ხელის მოსანაცვლებლად საშუალო იშოვოს. ხელოვნობას შეგვეული არ არის ხალხი, რომ მავალითა რაკვეცივსაგით, ხუროობით ან ხაზაზობით ცოლ-შვილი შეინახოს.

ღარჩენილა ერთად-ერთი სახსარი ცხოვრებისა— ვზა ძავევიდამ (ძაუგი-ღამ) ძალაქს და ძალაქით ძავეავს. ამ გზას შესტყერიან საცოდავთ, როდესაც რუსეთის საქონლის გადმოზიდვის დროა. აქამოდ ქირა აცხოვრებდა ხალხსა, თუმცა კი უნდა ეთქვათ, რომ არც თუ მაგდენად კარგს გამოიჩინოს აძლევდა; მაგრამ რაც უნდა ყოფილიყო, ეს გზა ხალხს რამდენადმე შეეძება აძლევდა. ამის გამო მთ-

ლი თერგის-ხეობა და არაგვის თავი ქირაზე სიარულით შოვობდა ნახევარს თავის წლის საზრდოსა.

ახლა ამ ორიოდ თვეში გაიხსნება რეინის გზა, ზაფხულამდე კიდევ იქნება ქირაზე იშოვონ წინ-დ მოტანილის და ძავეავში დაწყობილის საქონლის გადმოხაზიდავი. მაგრამ ზაფხულიდამ კი სულ იკლებს და იკლებს. ზაღაწყევით უნდა ეთქვათ, რომ ნახევარი საქონელი ძავეავზე აღარც კი მოია და მამასადამე მოხვივენ და არავევლებს, მეტი რომ არა ეთქვათ, ნახევარზე სარჩო მოაკლდებათ.

ეს საქმე დიდად საზრუნველია ამ ხეობების მცხოვრებლებსათვის, რადგანაც მცირე მამულიანები არიან. რას უნდა მოჰქიდა ხელი, რა იმუშაონ?

პირველშივე გაღ-სახლების ფიქრი მოსდის კაცსა, რომ ხალხი რაკი სამყოფ სახანაგ-სათესს ვერ ნახავს, სხვაგან მონახავს ადგილსაო. მართალია, მონახავს, მაგრამ ჩენი ხალხი, მეტადრე მთის ხალხი, ძნელად შორდება თავის მიწა-წყალსა და თუ ეძებს ახალს ბინასა, ახლოს ეძებს. სად უნდა მონახოს ადგილი?

ძავევისკენ არის კარგი ადგილები, მაგრამ გარშემო ჩაჩნები, ქისტები და რსებიც ბევრი უადგილონი დგანან, იმათაც სჭირდებათ. ამის გამო ცუდი მეზობლობა ჩნდება და ქართველნი იმათთან ვერ თავსდებიან და ხშირად ერთმანერთში საქონლის გამოთ მოსვენება არა აქვთ. ამასთანავე ვერც ჰაერს იტანენ და იქ დასახლებულნიც უკანა ბრუნდებიან. მართლისა კენ ადგილების შოვნა ძნელია ვერც როგორც გამო და ამასთანავე აქაურ სიციხისაგან დაცლას ერიდებიან.

მ-უხლებათ შორს ძებნა ადგილისა გუბერნიაში, ისიც შეეშეთი-

საკ. არტანისაკენ, რომელიც ძველი საქართველოს ადგილებია. ჩვენ გვგონია, ურიგო არ იქნება, რომ ამ ადგილებში კაცები გაგზავნონ და მოსძებნონ შესაფერი ადგილები. შეეშეთ-არტანში მართლა ჩინთან ადგილები მოიპოვება, რომ ჰაერით და მიწა-წყლით თერგის და არაგვის ხევის პირებს ემსავლება.

მაგრამ მაგარი ეს არის, მოიწადინებს ხალხი, რომ მ.ო. დაანებოს თავი ძველ ბინას და მამა პაპის სალოცავ-საფლავსა?

ძნელი, ძალიან ძნელი ამ ხალხის მომავალი მდგომარეობა მით უმეტეს, რომ, როგორცა ეთქვათ, იმათ ქალაქებში ვასვლა არ იცან, როგორც რაკვეცივმა ხაზაზობა, ხუროობა, მეზობლობა და მოსამსახურობა იციან. არაფერ ხელოსნობას არ არიან და-

ბელგრადა

(„ბერლინი ცოცხალია სიკვდილისა“)
21-ს დეკემბერს.
ლონდონი, ყველა ინგლისის გაზეთებში და მწუხარებას აცხადებენ გამბეტტას სიკვდილის გამო; ისინი საფრანგეთის შირველ კანად უწოდებენ იმას და მინახოს ადრეებენ.

ბერლინი. გერმანიის გაზეთები დინსუყვად აფხვებენ გამბეტტას მნიშვნელობას; მაგრამ ამასთანავე ამტკიცებენ, რომ იმის სიკვდილის შემდეგ ევროპაში მშვიდობიანობა დამყარდება. „ჩრდილოეთ-გერმანიის ოფიციალური გაზეთი“ ამბობს, რომ, ჩვენის აზრით, საფრანგეთს ზოლი-ტიკურნი მომქმედა კარა კი არა, ზატრიოტი მოუყვანა, ისეთი ზატრიოტი, რომელსაც საფრანგეთის უბედობის დროსაც კი ვერცხდა, რომ იმის სამშობლოს ბედის ვარსკვლავი არ გაქრება.

გერმანიის იმპერატორმა მიიღო დღეს ღებუნდები და, სხვათა შორის, გამოუცხადა იმით, იმედიოდა, რომ მშვიდობიანობა არ იქნება დარღვეული.

პენა, გამბეტტას სიკვდილმა საზოგადო მწუხარება გამოიწვია მთელს ავსტრიაში.

პრეზიდენტი. „სახლგანად ჩეხთა გავშირმა“ ტელეგრაფმა გაუგზავნა საფრანგეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტს რეკავის, რომელშიაც გამოაცხადა დიდა მწუხარება ჩეხის ხალხისა გამბეტტას სიკვდილის გამო. გამბეტტა იყო, სწერის ამ ტელეგრაფში, გულ-

წრფელი მეგობარი სლავანებისა და წარმომადგენელი და თანამგრძობი რუმინის ტომის ხალხთა კავშირისა საზოგადო მტრის— გერმანიის წინააღმდეგ.

ათინა. გამბეტტას სიკვდილის გამო მწუხარების ნიშნად საბერძნეთის ზალატამ შესწვრიტა დღეს თავის სხდომა.

პარიში. გამბეტტას დასაფლავებენ სახელმწიფო ხარჯითა და ისეთს დიდობითა და ზატრიოთ, როგორც სახელმწიფოს გამგებელს საფლავებენ ხოლმე; იმის გუბოს განჭვება უკან ჰარაფისა და ვერსალის ყველა ჭარები; იმედი აქვთ, გამბეტტას მამა დათანხმდებოდა, რომ ის ჰარაფში იქმნეს დამარხული, და თუ არ დათანხმდა, ამ შემთხვევაშიაც გამბეტტას გვამს ჯერ ჰარაფში დაძახებენ და მხოლოდ შემდეგ იცხადებენ გადაიტანენ.

გამბეტტას სიკვდილმა განსაკუთრებით შეაწუხა ალჟისისა და ლატინის მცხოვრებნი; მიცვალებულის მეგობრებს უსწავრბო თანგრძობის ტელეგრაფებმა მოუვიდათ იქიდან

22 დეკემბერს, სლავოს.

პარიში. გამბეტტას მამა დათანხმდა, რომ იმის შვილი ჰარაფში იქმნეს დასაფლავებული; დასაფლავებენ ჰარასკევეს Pèrre-Lachese-ის სასაფლაოზე. გამბეტტა 44 წლის მოკვდა.

პეტერბურდი, რუსის ფულის კურსი იწევს: ლონდონში—23³/₄ პენსი, ჰარაფში—247³/₄ სანტიმი, ბერლინი—200³/₄ ჰენიგა ნახევარი იმპერიალი—8 მან. 36 კაპ.

ბაქოს რეინის გზით ოდესსაში და

ჩვეულებრივ, რომ იმითი თავი იჩინონ და ცალ-შეილი არჩინონ.

მრი რომ შეიძლება ამ მთის ხალხს შესწევნა, რომ გზის მჩვენებელი და ცოტადე გულ-შემატკივარი გამოჩნდეს. ეს ორი საქმე ქვის თლა და კალატოზობაა.

დღემდე რუსეთის გზის მუშაობა კედლის შენება, კლდის მოჭრა და ქვის თლა მოხვედრის საქმეა. მაგრამ, გზის ინჟინერების წყალობით და ადგილობრივ ხალხის გულ-შეუტყვირობით, არაფერი შესაძინევი სარგებლობა არ მიეცა ამ ხალხსა. შმათერესი თავზე მდგომი ოსტატები ბერძნები მოჰყავდათ, რომელნიც ფოდრათებში ხელს ითბობდნენ და სხვებსაც ათბობდნენ. თითონ ეს ბერძნები მხოლოდ თავს ადგენდნენ და რაც უფრო გამოსარჩომი მუშაობა იყო, თან მოყვანილ ტრაპიზონის ბერძნებს უკერძებდნენ; დანარჩენ საქმეს, რომელსაც უფრო ნაკლები გამოჩინაჲ ჰქონდა და მეტო შრომა, სულ ადგილობრივ სოფლის ხალხს აძლევდნენ.

თუმცა ამდენს ხანში რუსეთის გზაზე მუშაობას შეეძლო კარგი ქვის მთლებები და კარგი კალატოზები გამოეყვანა ადგილობრივ მოხვედრისა და არაგველებსაგან, მაგრამ თითქოს განგებ მათ გზა ჰქონდათ შეკრული ამ ინჟინერების წყალობითა, თუმცა კი უმაღლესი მთავრობა ამ საგანში იმ აზრისაა, რომ გზების მუშაობა ადგილობრივ ხალხს მიეცეს. აქედამ წარმოსდგა ისა, რომ ტრაპიზონის ბერძნები გაოსტატდნენ ჩვენში მუშაობითა, ქალაქებში სამუშაო იშოვეს, და ჩვენი ადგილობრივი მოხვედრაგველები კი ისევ ისე დარჩნენ ხელ-ცარხელნი.

ამ გვარად, იქ საცა გაგვირგვინებს ადგილობრივ ხალხის ძველის და ახალის შენობების, ციხე-ეკლესიების და სახლ-კოშკების ხელოვნება, ნაშენობა, ქვის თლა და ამავდროის სიმაგრე და მოწყობილება, — დღეს უდიდეს და გათქმულ ძაგკასიის გზაზე, ეს მცხოვრებნი წინ კი არ წაფიქრდნენ, ინჟინერების წყალობით, უკან დარჩნენ, და მოყვანილმა ბერძნებმა ირგეს და გამოიწვრთნენ. ჩვენებურები მოუდგნენ საცოდავ ურემსა და ქირებზე იარეს ძალაქილამ ძაგკავს. ბაწრთენილმა იმათს გზაზე ბერძნებმა დაიწყეს მთელ ჩვენი მხრის ქალაქში სიარული ქვეს თლაზე და მდიდრდებთან.

დღეს ქირაზე სიარული თავდება. მოხვედრაგველებმა უნდა იზრუნონ ამ საქმეზე, რომ ერთადერთ სახსარს ხელი მოჰკიდონ და ბერძნების ადგილი დაიჭირონ. მეს მთლებლობა და კალატოზობა ჩვენში კარგათა ფასობს. თუკი ტრაპიზონილამ ქვის მთლები ბერძნები და თაერისზადამ კალატოზი თათრები ჩამოვლენ ჩვენს ქალაქებში და სარგებლობას ნახვენ, ჩვენი ქართველები არაგვიდამ და თერგიდამ მოსულეები ვერ ნახვენ? ამისთვის იმათ ყურადღება უნდა მიექციონ ამ ორ ხელობას, თუარემ სხვა საქმის გაჩენა ჯერ ვინ იცის.

ამასთანვე მომატებელი ყურადღება არის საჭირო გზის ინჟინერებისა და ყურის მგდებელ მთავრობისა. მათ ხელი უნდა მოუმართონ ადგილობრივ ხალხს; იმათი ხელ-მოკლეობა მთავრობისთვისაც დანაკლისი იქნება, რადგანაც სახელმწიფო ხარჯს ვერ გაღებდნენ. როდესაც ხალხი შეძლებული იქნება, რასაკვირველია, მეტს

ხარჯსაც აუფა და ადვილადაც გადაიხდის. ამასთანავე ადგილობრივი მცხოვრებელი საქმეს უფრო ნაკლებ ფასად გააკეთებს, ვიდრე მოსული.

ზ. უ.

დღიური

„მმართველობის მოაზრებში“ დაბეჭდილია:

„მთხზაბათს, 15 დეკემბერს, ნაშუადღევს 1 საათზედ, ბატონოს სასახლეში, ბათუმის სამხედრო გუბერნატორისაგან, ბატ. სმეკალოვისაგან იქმნენ წარდგენილი მათი იმპერატორებითი დიდებულების ხელმწიფის და იმპერატორის წინაშე, ბათუმის მანრის ორი ბეგი: ჰუსეინ-ბეგ-სანჯაყბეგ-ზადე აბაშიძე და ჰუსეინ-ბეგ ბეგენიძე. ხსენებული ბეგები ირიცხებოდნენ მსმალეთის აფიცრებად; რუსეთის ქვეშევრდომობის მიღების შემდეგ, ისინი მიიღეს მილიციის მთავრებად.

რუსეთის ახალი ქვეშევრდომი მათ დიდებულებს წინაშე გამოცხადდნენ მილიციის ტანსამოსში. რადგანაც რუსული ენა არ იცოდნენ, ამის გამო მთარგმნელად თავადი ანჩაბაძე ჰყვანდათ და სინარულით მიესალმნენ იმპერატორს და იმპერატრიცას და გამოუცხადეს მათ დიდებულებას თავიანთი ქვეშევრდომობითი გრძობა. მათ დიდებულებამ მიიღეს მოწყალეს თვლით და გააბედნიერეს თავისთან ლაპარაკით და საქმეების გამოკითხვით. ბეგები მადლობდნენ ალლაჰსა ამ ბედნიერებისათვის და გამოაცხადეს, რომ, როცა დაბრუნდებიან თავის ქვეყანაში, ყველას უნებობენ ამ ბედნიერს გარემოებას. წარდგენის შემდეგ ბე-

გებისათვის გამართულ გამოსვლაში მონაწილეობის.

* *

ბუშინასწინ, ბ. აბაშიძის ბენეფისზედ, ძალიან ცოტა ხალხი შეიყარა ჩვენ ეს შემთხვევა მივაწერეთ იმას, რომ ბ. აბაშიძემ დასდგა „რეგისტრაცია“, ჩვენის საზოგადოებისაგან რამდენჯერმე ნახული. ბ. აბაშიძე, უეჭველია, ჰფიქრობდა, რომ მოთამაშეთ პირების შეცვლით, როგორც ბ. შიფიანის გამოსვლა ბოროდნიჩის როლში და ბ. მესხის მსიბის როლში, ხალხს მიიზიდავდა; მაგრამ სამწუხაროდ, იმედი არ გაუმართლდა, თუმცა ჩინებულნი იყვნენ, ნამეტნავედ ბ. აბაშიძე.

ჩვენი საზოგადოება ერთობ დაჩვეულია ახალ-ახალ პიესებს და ძველი პიესის წარმოდგენის დროს, სამწუხაროდ, ისეთს არტისტსაც კი იფიქვებენ, როგორც არის ბ. აბაშიძე. ამ მოთამაშეს შეეძლო ისეთი პიესა დაედგა რომელიც შემოსავალს მისცემდა და ხალხსაც მიიზიდავდა, მაგრამ ბ. აბაშიძე არტისტი არის სულით და გულით, თავის საბენეფისოდ უნდოდა რიგანი პიესა ედღენა საზოგადოებისათვის.

ეს კარვად დაინახა ამ წარმოდგენაზედ მოსულმა საზოგადოებამ და საჩუქრებით, და მრავალჯერ ტაშის კრით გამოწვეული ნიჭიერი არტისტი ღირსეულად დაასაჩუქრა.

* *

ბუშინდელს ფელტონში (ზამბეტტას მოკლე ბიოგრაფიაში) ჩვენ დაგვაიწყია მოგვეხსენებინა, რომ ის დაიბადა 1838 წელს 3 აპრილს; მაშა სადამე, როგორც დღევანდელს ტელეგრაფშია იცის მოხსენებული, ორმოც-და-ოთხის წლისა მომკვდარა.

დროებისა ფელტონი, 24 აგვისტო.

წინასიტყვაობა

მიცი, კაცმან სიყვარული რაზომც მალოს, არ იმაღლის; მისგან ვინცა დასწულდეს, მქიმისგან არ იწამღლის. არა ჯერ-არს სხვისგან მორჩეს, რა მით გული გაიმსჭვალვის მხოლოდ მაშინ განიკურნვის, როცა მიჯნურს შეებრალვის.

*

შველამ უნდა შევიბრალოთ, მის მიჯნური არ ჰყავს სწორი; თუ გონებით ისე შორან, მით მიწასთან ცა არს შორი. მაშინ ვურჩევ პირველს მათგანს, შეიკაზმოს ვირო, ჯორი შორე სადმე გაემგზავროს, მით საქმე ქნას მოსალორი.

*

უსწავლელსა ცოტა რამე მე მიჯნურმა დამასწავლა, მის სახსოვრად სახლს ავაგებ; თუ საწუთრომ დამაცალა, სახლის გასაშენებლად მომდევს ეხლა ღონე, ძალა

საკმაოდ მაქვს ქვა და კირი, არ მკლია სხვა მასალა.

*

თუმცა ვიცი, კალატოზსა ცოტა სწავლა არ არგია; უშნოდ სახლი გააშენოს, არა ვისთვის არ ვარგია; მაგრამ სადაც არ არს კარგი, იქ უარევიც რამ კარგია — აწ დავიწყებ მე შენობას, ეს იმედი თუ მარგია.

*

მხლა მინდა იგი სახლი ამ ქალაღზე დაეშენო, შიგა დაგვთა სულის მეფა და მით ეზო დაეამშენო. ჩემი შრომა და ხელობა, ღროა, მიჯნურს რომ ეაჩვენო და ამიტომ არ მარგია, პირველ მუშა არ ვახსენო.

*

ჩემო მხსნელო, ჩემო მუშავე! ბევედრები, ვითა მწირო; შენ წინ მოვალ მუხლ-მოდრეკით, შემბრალებ, ჰხედავ, ვსტირი; მუდამ მხსნელად მიმჩინებარ, მხლაც მომამორე კირი არ გამხადო სასაცილოდ, არ შემექნეს სიტყვა ძვირი.

*

მხედავ რუსთველს, მდიდარი, მონება აქვს დაუთვლელი.

რომ მივიღე, დავესხხო, რით ვიქნები გადამხდელი?

მოვიპარო, წამოვიღო, შექმნე მიჯნურს საყვედრელი

თუ არა და, მე უშნოდ შევიქმნები საძრახველი.

15 სექტემბერი 1882. კარტლას. ასალ-სენაჯი

სატრფოსადმი.

სუსტ არსებ.ს ბოროტ მძლავრი ხშირად უსპობს თვით-უფლებას. სხვის წვადებით უგუზური მიეცემა ნეტარებას.

*

ბუშინ ენახე მეზობლისას, შენდათ ჩიტი დაჭერილი. ბარს ეხვიენენ ბიჭ-ბუჭ-ბუჭა, იყო ყველა მხიარული.

*

მაგრამ ჩიტი საცოდავი, თვით-უფლებას მოკლებული, შერთხალეებდა გალიაში, მით უძლური, ვითა წყლული.

*

ამით ყველა, ვინც იქ იყო, ხარხარობდა მხიარულად.

მე კი მათი უმეცრება, ბულსმომედო, ცეცხლებრ მწველად.

*

ნეტავ როდის მოვეწვრებით, მოვეწვრებით იმ დღეს ნეტარს, უსამართლოდ დაჩაგრულებს, რომ უღებდნენ გალიის კარს.

4 აგვისტომეტი. კარტლას. სენაჯი.

ხალხური ზაირაბი და გამოსანები

შე დალოცვილო საყდარო, რად გინდა ორი კარები, შედიან და გამოდიან თივანურული ქალები.

ღმერთი დიდად გაისარჯა ჩვენი გამოსახვისათვის, მხლო ახლო დავასახლა მართანერთის ძრახვისათვის.

ახალი პატარძალი ვარ, საქმე ვერ მომიგონია, ჩიქლით სახლსა დაგვიღი, ცოცხი ვერ მომიგონია.

ბათუმის სკოლის საქმე

ბათუმის ნომერის დამღვეს „წერ-კითხვის საზოგადოების“ მმართველობის მინდობილობით, ამ მმართველობის წევრი ს. მესხი გაგზავნილ იყო ბათუმში იქაურ სკოლის საქმეების დაწერილობით გასაგებად და ადგილობრივ ბეგებთან მოსალაპარაკებლად სასკოლო ადგილის მოპოვების თაობაზე. ღაბრუნებისთანავე ს. მესხმა წარუდგინა „წერ-კითხვის საზოგადოების“ მმართველობას თავის მინდობილობის ანგარიში, რომელიც აქვე მოგვყავს:

„წერ-კითხვის“ მმართველობის წევრის ს. ს. მესხის მოხსენება ბათუმის სკოლის თაობაზე

ნომერის დამღვეს „წერ-კითხვის მმართველობის“ მმართველობას ბათუმის სკოლის მასწავლებლის ბ. ნათაძისაგან მოუვიდა ცნობა, აქაურ ბეგებმა და საზოგადოდ მაჰმადიან ქართველებმა სურვილი გამოაცხადეს, რომ თავიანთი შეილება იქნეს სკოლაში შემოიყვანონ, ადგილი მოგვეცენ ამ სკოლისათვის და ამას გარდა თვითონ შენობის აგებაზე დაგვეხმარონ.

ამ სამოამბების დაწერილობით გასაგებად, სკოლის გარემოებისა და ვითარებისა ადგილობრივ შესატყობად გამგზავნა მე მმართველობამ ქ. ბათუმში. მოგახსენებთ ახლა, როგორ შევესრულეთ ეს მონდობილება მმართველობისა.

ბათუმში ჩასვლისთანავე, ბ. ნათაძის საშუალებით, გავიცანი ყველა ის პირები, რომელთაც ბათუმში და საზოგადოდ ბათუმის მხარეში, გაუღენა აქვთ, და ყველაზე პირველად ამათთან მქონდა ლაპარაკი და სჯა

როგორც საზოგადო ჩვენს და იმათ საქმეებზედ, აგრეთვე კერძოდ იმათ დაპირებია შესახებ, რომ სკოლისათვის ადგილს მივცემთ, „წერ-კითხვის საზოგადოებას“, თვითონ სკოლასაც აუშენებთ და ჩვენ შეილებსაც მოგაბარებთ. სასიამოვნო შედეგი ამ ლაპარაკისა იყო ის, რომ მე დაწერწმუნდი იმათ გულ-წრფელ მოქმედებაში, რომ იმათ მართლა ჰსურთ იქონიონ საქმე ჩვენს საზოგადოებასთან, სკოლისათვის ადგილი მოგვეცენ და სასკოლო სადგომის აგებაშიც დაგვეხმარონ.

როდესაც ეს რწმენა, მივიღე, ახლა ფორმალურად საქმის სისრულეში მოყვანას შევუდექი და აქაც დაინახე სიამოვნებით, რომ ესენი, მარტო სიტყვით კი არა, თვით საქმით მზად იყვნენ აესრულებინათ თავიანთი სიტყვა და დაპირება.

აღრე, რუსის ჩასვლამდინ ბათუმში, მაჰმადიანებს ჰქონდათ იქ თავიანთი საკუთარი სასწავლებელი, რომელსაც ორას ოთხ-კუთხ საყენზედ საუკეთესო ადგილი ეჭირა ზღვის ნაპირზედ. ეს ადგილი რუსის მთავრობამ წაიღო დამოქონისათვის და იქ რომ მაჰმადიანთ სკოლა იყო, ის კი დაანგრია.

ახლა ბათუმის ბეგები და საერთოდ ყველა მაჰმადიანები თხოულობდნენ, რომ ან ამ ადგილის ფასი მოგვეცესო და ან ამის საფასური ადგილი ბათუმის რომელსამე უბანშიო.—მცადეთ, ამოვიგეთ ეს ადგილიო ან იმის სამაგიერო სხვა ადგილი გამოართვით მთავრობასო, ჩვენ ეს ადგილი დაგვიტომა „წერ-კითხვის საზოგადოებისათვის“ და ჩაიბარეთო.

ზემოხსენებული ადგილი უკანასკნელი ათას თუმანად ღირს. მაგრამ, რადგან მთავრობას ფულის მოცემა

გაუძნელდება, როგორც დამარწმუნეს იქაურ ზოგიერთ ადმინისტრაციის პირებმა, რომელთაც ამ საგანზედ ლაპარაკი მქონდა, ამის გამო ჩვენ გადაწყვიტეთ ადგილის მაგიერ ადგილისგე თხოვნა. აქვე წარმოვადგენ პირს იმ თხოვნისა, რომელიც ამ საგნის შესახებ მიეცა ბ. ბათუმის სამხედრო გუბერნატორს. თხოვნაზე, როგორც დაინახეთ, აქვთ ხელი მოწერილი 47 გველენიან და საბატო პირთ. შევლა ამით ერთ ხმად სურვილი გამოაცხადეს, რომ ამ ადგილს ჩვენს საზოგადოებას დაუთმოებენ ჩვენი და ამათი სკოლისათვის.

მართალია, უკეთესი იქნებოდა, რომ ამ გვარი ქალაქი ნატარისის წესით ჩამომერთმია მე ამათთვის, ამაზე ისინი დიდის კმაყოფილებით თანხმობას აცხადებდნენ. მაგრამ ეს ერთობ საძნელოდ შეიქნა, რადგან თვითვე ული ამ პირთაგანი უნდა გამოცხადებულიყო ნატარისთან, თითოეულს ცალკე ხელი უნდა მოეწერა და ამას ხარჯიც მეტი მოსდევდა. შევლა ამას გარდა მე დავეკითხე ბ. ვიც-გუბერნატორს ბათუმისას თ. ნ. ბ. მისთან და სხვებსაც, ვის ხელშიაც ამ გვარი საქმეები ტრიალებდნენ და ყველამ მითხრა, რომ ამ გვარი ქალაქი და ვეკილობა სრულიად საკმაოა, ადმინისტრაცია ვალდებულია ადგილი მისცეს და უეჭველად მისცემს კიდევცაო.

საუბედუროდ, ადგილის ჩაბარება და მიღება მე ვერ მოვახერხე, ერთი იმიტომ რომ ერთიან ცოტა დრო დაეყავი ქ. ბათუმში და მეორე, უმთავრესად, იმიტომ, რომ თვითონ ბ. ბათუმის გუბერნატორი იმ დროს პეტერბურგში იყო და ვიც-გუბერნატორმა კი ვერ იკისრა თვის თავზედ ამ საქმის დაბოლოებით გარდაწყვეტა, მაგრამ მე სრულიად საიმედოდ და

თითქმის გათავებულად შემიძინა ეს სასკოლო ადგილი. შევეცადე, რომ ამ მოკლე ხნის განმავლობაში ჩვენ აქ საკუთარი ადგილი გვექნება სკოლისათვის. საჭიროა მხოლოდ, რომ ბ. სმეკალოვის ჩამოსვლასთანავე, ერთი წევრთაგანი ჩვენის „საზოგადოებისა“ წავიდეს ბათუმში, ბეგებისა და სხვა გველენიანი პირების დაკითხვით სამაგიერო ადგილი ამოარჩიონ და კანონიერად ჩაიბაროს.

ს.ჭიროდ ვრაცხ მოვახსენო „საზოგადოებას“, რომ ამ საქმეში მე დიდი შემწეობა აღმომიჩინა ოთხმა ბათუმის უფრო გველენიანმა პირმა: იბრაჰიმბეგ აბაშიძემ, შაინ-ფენდი ბოლქვაძემ, ჰუსეინ-ფენდიმ და მარჯან-ალამ.

საკუთარი სკოლის აშენება ამ ადგილის შეძენაზედ არის დაკავშირებული, აი, როგორ: ზემოდ მოგახსენეთ, რომ ძველი ადგილი მაჰმადიან სასწავლებლისა უკანასკნელი ათას თუმანად ღირს-მეთქი ახლანდელის ფასით. ამ ადგილის საფასურ ადგილის მიღებას მოველით ჩვენ ადმინისტრაციისაგან. მაგრამ ათასის თუმნის მაგიერ ხუთას თუმნიანი ადგილიც რომ მივიღოთ, ჩვენთვის ესეც დიდია. მალაქს აქვს ახლა თავისუფალი ადგილები ნურის უბანში, სადაც ახალი მოსახლობა იწყობა, და სადაც თითქმის მარტო რუსის ჩინოფიკობა დგას. შევქველია, ჩვენ აქ მოგვეცემენ ადგილს. აქ ოთხ-კუთხის საყენი ხუთექვს მანეთზე შევით არ ფასობს. მაშასადამე 700-800 საყენს მოგვეცემენ აქ. ეს ადგილი უეჭველად უნდა გაიყიდოს, რადგან მაჰმადიანთ უბნიდამ ძრიელ შორს არის და ტბების, სიხლოვისა გამო, უფრო ნოტიოცაა, ამის გამო სკოლის აშენება აქ არ მოხერხდება. ბეგებმა დამარწმუნეს, რომ, თუ ხუთას თუმნიანი ალაგი

ძალმა ვაშლი შემომტყორცნა, ამოიღო უბიდანა, ჩემეულად შემინახე, არ გადმიგდო უბიდანა.
—
ჯოჯოხეთის ამბავს გეტყვი, სათქმელად საზარელია, მეტადრე ცოდვიანისა, სულის ამოხდა ძნელია, იქ არი კრელი გველია, დედ-მამის მაგინებელსა, ამხანაგის მოლალატეს ზედ უძევს ენის წვერია.
—
დაილოცოს გაზაფხული, შევლამ ამოიღა ენა, შაშვი ლობზედ შემოჯდა, დაიძახა ნელა-ნელა!...
—
მრთი კამეჩი გავყიდე ძებთა და დიდებითა, შეგხედე, ისევ მოჰყავდათ წყველითა და გინებითა.
—
ძალაქისთანა ქალები არ არის ქვეყანაზედა, დამწკრივებნიან სუფრაზედა, როგორც ვარსკვლავი ცაზედა.

მინდორშია დედოღი, ალაგ-ალაგ იდგა ჭოჭი, მე საწყალმა რა ვიცოდი, თუ ის ქალი იყო კოქლი.
—
აგი დარი წამოვიდა, ბამოუშვი კალოს ხარი, ძალო, ერთი მაკოცინე, მინამ წავიყვანდეს ქმარი.
—
არ მინდა მთაში მოყვარე, ჩიქილა ჩამოფხატული, ჯობია მართლში მოყვარე, ღვინო მოუვა წითელი.
—
მე ხომ ხობელი არა ვარ, ცერცივი გაფინო ბანზედა, მე ბერშუელი არა ვარ, ბატონი მოვკლა კარზედა, მე ხომ კირბლელი არა ვარ, ქურდელს მივიღო კვალზედა, მე ხომ ზერტელი არა ვარ, ნიორი მეღვას კარზედა, ბახლავარ მეჯვრიხველი, დაასხი ღვინო ჯამზედა.

გამოცანები.
მალლიდგანა ელჩი მოდის, პირი აქვს და ენა არა, მორი ღუმა მოუტანე, წვენი ჭამე, ფოჩი არა ¹⁾.
ხალიჩაში გავეხევი მშმაკი და ქაჯივითა, ჩონგურზედა ვათამაშებ ძაი ვაჭი კაცივითა ²⁾.
—
შძლო, უფხო, დელი ჭაქელი, ბაძღება და გაგორდება ³⁾.
—
მრთი პატარა სოფელი, ბარ-გარა შემოვლებული, ბევრჯერ მინახავს მორწყული, არც ერთხელ აყვავებული ⁴⁾.
—
ალალმა დაიკაცანა, ბარს შემოისხა ბარტყები, არც იყო იმის შეილები, არც იმის დაჩეკილები ⁵⁾.
—
აბანოელი ბატები, აბანოს ებანებოდა, იმათი ნამუშევარი ხემწიფეს ეკადრებოდა ⁶⁾.

იფლიფიონის საყდარი, იფლიფიონს ეუბნება, შეგხედე და შემომხედა, პასუხს არას მეუბნება. ⁷⁾
—
მაღლა ვზივარ ჩარდახშია, წვერი მცვივა კალთაშია. ⁸⁾
—
შავია ყვავი არ არი, მეთრია—ყველი არ არი, ძული აქვს—თავი არ არი ⁹⁾.
—
ჩაჭტა თათარი, ჩაჭყა ლაშქარი. ¹⁰⁾
—
მინდორს გავალ გალივითა, ხმას გავიღებ ზარივითა, შევლა კაცმა შემინახოს მარგალიტის თვალივითა. ¹¹⁾

¹⁾ ბავუვი, ²⁾ სწყვიდი, ³⁾ წურბუღა, ⁴⁾ ქვაბი, ⁵⁾ ძველელი, ⁶⁾ წისქვილი, ⁷⁾ სარკე, ⁸⁾ საჩხუქელი, ⁹⁾ ბოლოვი, ¹⁰⁾ გრუნ-წიწილა, ¹¹⁾ ტყვარი.

მიიღეთ, ორას თუმანდ ძალიან კარგ ალაგს (არა ნაკლებ 400 ოთხკუთხიან საყენისა) გიყიდით ჩვენს უბანთან („ახმელი“) მახლობლად და დანარჩენის სამასის თუმნით სახლის აშენებას შეუდგეთო. ამას დაუმატეს, რომ, რაც ხე-ტყე დაგჭირდებოდა სახლის აშენებისათვის, ჩვენ შემოგწირათო და ოღონდ სკოლა გ გვიმართეთ კარგად, სხვა შემწეობასაც, რაც შეგვეძლება, არ მოგაკლებთო.

ამ ნაირად, თუ ჩვენი მმართველობა ენერგიულად მოიქცევა, უეჭველია, ამ ერთ-ორ თვეში სასკოლო-ალაგს მოიპოვებს და მოძველ ენკენისთვის თავის საკუთარ შენობასაც ააგებს ბათუმში სკოლისათვის. ეს მით უფრო ადვილი მოსახერხებელია, რომ როგორც ადგილობრივ ადმინისტრაციის, ანგრეთვე მცხოვრებლებშიაც თანამგრძობნი და დახმარებელნი ჰყავს ჩვენს „საზოგადოებას“.

რაცა შეეხება ჩვენს აქაურ სკოლას, ათის დღის განმავლობაში, თითქმის მუდამ დღე დაფარებოდა ბ. ნათაძის გაცვეთილებზე და საზოგადოდ სასამონო შთაბეჭდილება გამოვიტანი. ბ. ნათაძე, როგორც ეტყობა, გამოცდილი მასწავლებელია: ამასთანავე ძირეულ მუყაითი და ერთგულია თავის საქმის და უყვარს კიდევ ეს საქმე. შვირდები დიდის ხალისით დადიან სკოლაში, გაცვეთილების დროს ყურადღებით უსმენენ თავიანთ ოსტატს და ცოცხლად, თამამად უგებენ ყოველს კითხვებზე პასუხს. მართის სიტყვით, ბ. ნათაძის ხელში ჩვენი ბათუმის სკოლა საიმედო და სასურველ ნიადაგზე იქნება დამდგარი, თუ შემდგომშიც ისე კეთილ-სინდისიანად წაიყვანა თავისი საქმე, როგორც დღემდინ მიჰყავს.

მართი საკეთილო თვისებაც შევნიშნე ბ. ნათაძის: იმას კეთილი განწყობილება გაუმართავს, შეთვისებია და დაახლოვებია ადგილობრივ მამადიან ქართველებს და ეს დიდ ღირსებად ჩათვლება ბათუმის სკოლის მასწავლებლისათვის.

სხვათა შორის მმართველობამ მამანდო მი კიდევ, „თუ შესაძლოდ დაინახოთ, შეამოწმებოდა ახედეთ და სკოლის გახნის თაობაზედ შეკრიბოთ საჭირო ცნობები“. საუბედუროდ, ბათუმში ერთობ დიდ ხანს მომიხდა დარჩენა (10 დღე) და დრო აღარ მქონდა შეამოწმებოდა წავსულყოფიყავ; ამის გამო ეს მონდობილება მმართველობისა ვერ შევასრულე.

ბათუმში მყოფობის დროს გავიცანი ერთი ქალაქის დეპუტატთაგანი, რომელსაც ვკითხვე: იქნება ქალაქმა მოინდომოს და რაიმე შემწეობა მოგვეცეს ჩვენი აქაური სკოლისათვის-ამეთქი? ეს დეპუტატი დეკითხა დანარჩენს ოთხს ამხანაგს და როგორც გადმომცა, ამით ეთქვათ, საზოგადოებამ ქალაქი შემოიტანოს და იმედია, 1000 მ., თუ არა 500 მან. მაინც შევიძლებთ მუდამ წელიწადს შემწეობა მივცეთ ბათუმის სკოლას. ამის გამო მე შემომამქვს წინადადება, რომ ბათუმის ქალაქის დეპუტატებს გაუგზავნოთ ქალაქის ესთხოვით ჩვენი სკოლისათვის სუბსიდი. ამის კეთილად შესრულების იმედი მით უფრო მაქვს, რომ ქ. ბათუმს დიდი შემოსავალი აქვს, 1,500 მან. აძლევს ის მუდამ წლიურ სუბსიდიას იქაურ ნორმალურ სკოლას და ჩვენი შემწეობაც არ გაუჭირდება და ადმინისტრაციაც არ დააბრკოლებს ამ გვარ საქმეში.

წადს შემწეობა მივცეთ ბათუმის სკოლას. ამის გამო მე შემომამქვს წინადადება, რომ ბათუმის ქალაქის დეპუტატებს გაუგზავნოთ ქალაქის ესთხოვით ჩვენი სკოლისათვის სუბსიდი. ამის კეთილად შესრულების იმედი მით უფრო მაქვს, რომ ქ. ბათუმს დიდი შემოსავალი აქვს, 1,500 მან. აძლევს ის მუდამ წლიურ სუბსიდიას იქაურ ნორმალურ სკოლას და ჩვენი შემწეობაც არ გაუჭირდება და ადმინისტრაციაც არ დააბრკოლებს ამ გვარ საქმეში.

ტფილისი, 17 ქრისტეშობისთვის.

განცხადებანი

1883 წ. 7 იანვარს

თბილისის კრუეკოში იქნება ბალი

სასაზოგადოლოდ შეუძლებელ მოსწვეულეთა დამხმარებელის თფილისის გუბერნიის თავად-ახსაურთა საზოგადოებისა დაიწვევა ღამის 9 საათ.

(9-2)

მკინი - გვპია

ნ. დ. ბავრონსკი

გადავიდა ახალს სახლს. ზუბალოვისა მრეწვის მოედ. და სახ. ხლის ქუჩის კუთხეში. შესავალი მრეწვის მოედანით.

იღებს ავად-მყოფებს განსაკუთრებით ღელაცოთა და ბავშვების სატკივრებით მუდამ დღე, უქმეებს გარდა, დილის 9 საათ. 11-მდის. (10-10)

3. შავრდოვის ბაზეთის სააზნ-ტოში ტფილისში (ბოლოვინის პროსპექტზე ალექსანდროვის ბოლთან საკუთარს პავილიონში).

აიიღება ხელის მოწერა

1883 წლისა

შოველ გვარ ყურნალებზედ და გავზეთებზე ადგილობრივ, რუსულ და სამხლგარ ვარეთებზედაც. (20-19)

Вышла въ свѣтъ книга:

СВЯТЫЙ СЫНОДЪ ПРИ ПЕТРѢ ВЕЛИКОМЪ ВЪ ЕГО ОТНОШЕНІИ КЪ ПРАВИТ. СЕНАТУ.

Историческое изслѣдованіе О. Жорданія. Цѣна 1 р. 50 к. За пересылку прилагается 20 к. Продается въ книжномъ магазинѣ Грикурова. (10-7)

გაიქცა იქარით გავული თელავის მაზრაში ს. შვარძლი. საიჯარო მამულს შეადგენს: სამი დიდი ვენახები, სახსავ-სათესი და სამოვარი ადგილები, ტყე და ორ თვალანა წისკილი. აწის აგრეთვე სასაღი, მანანი და ყოველი საჯვანო შენაბები და მოწყობილობანი.

მსურველს დაწვრილდითი პირბაბების შეტყობა შეუძლიან ელისაბედ სოლომონის ასულის მარჯანავისაგან ქ. ტფილისში გოლაგინის პრესტიტსე მირზაყვის სასაღებში ფახტის სტანტის პირდაპირ № 44. (20-8)

გუნიბის მოქალაქეა

მოძაგალ დღესასწაულებში იქნება

გაგოფენა სურათებისა

შეკლას სურათები საუკეთესო საფრანგეთის სელფსებისსანი, მშენებელად დასა-კოლინი არაან ზეთის კრასკებია და იმედი მაქვს, დაემოსხურა მადლობა და ურადღეა პატრეველუი საზოგადოებისა.

იქვე, ამას გარდა შეიძლება სახვა, მუდამ დღე 10 საათ. დილის საღამოს 11 საათ. შესანიშნავი

ფენომენისა

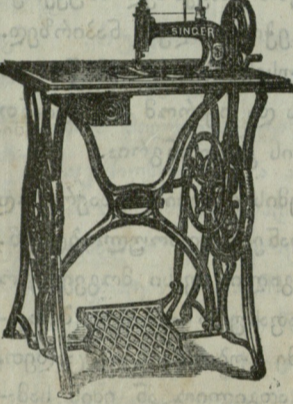
მ ლიშვილი მოეზა, იშვითი, საოცარი საკვირველება ამ საუკუნისა, რომელსაც დაბადებდამ აქის 12 წ. და იწონის-კი 478 გირვ., ე. ი.—11 ფუთ. 38 გირ., სიგრცე ბეჭებისა 3 ადლი და 2 გოჯი, წელში 3 ად. 6 გოჯი.

ესა ფენომენი უჩვენებიათ ბერლინში, მენაში, ღრებდენში, პარიჟში, პეტერბურგში, ხარკოვში და ძიევში.

ბერლინის პროფესორთა: მიხროვის, ლანგენბერგის და სხვ. შემოწმებით ესა ფენომენი უნდა წარმოძღვარიყო ტყულებისაგან.

რადგან ვგეთი ფენომენის შეძენა მე მეტად ძვირად დამიჯდა, იმედი მაქვს, საზოგადოება ყურადღებას მომაქცევს. (2-1)

ნაგვილი საკერავი გაუინები ზინგერისა

სასარგებლო საჩუქარი

საშობაოდ

ახლოს მოწყობილობით, აქვს ჩემდ ჰომუშავე სტანოკო ბარბოლებზე, უბრალო და შავარი მენანიზში, საუკეთესო და მრავალ-გვარ საშუალოს აღმართლებელი მაშინებია ოჯახში მოსახმარად და აგრეთვე ხელოსნებისათვის.

სრული გარანტია:

31 წლის არსებობა ფაბრიკისა, თან-და-თან უფრო ბევრი ისყიდება, შომინ 561,000 გაისყიდა, სულ ხუთ მილიონამდინ გაგვისაღებია, მაყიდველს შეუძლია კვირაში ორი მან. შემოიტანოს მაშინის ფასი. მასწავლით და ყუთში ვაკეთებთ უფასოდ.

თან-და-თან ბევრი მაშინების გასყიდვა ამტკიცებს, რომ კარგი რამ ყოფილია ბ. ნეიდლინგერ, ტფილისში, ატამანის ქუჩაზე, ზუბალოვის სახ. (4-4)

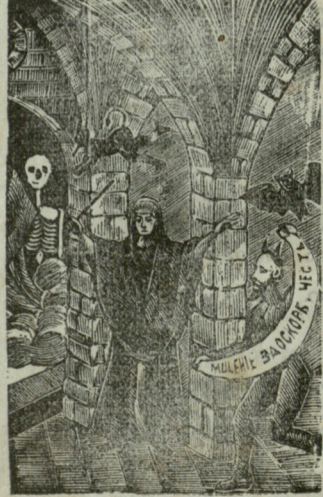
ზოგის დღესასწაულების განმავლობაში.

ბეკკერის თეატრი

ბუნების მოედანზედ.

მშენებელად მოწყობილი სცენა ელექტრონული განადგებათ.

შაბათს 25, კვირას 26 და ორშაბათს 27 დეკემბერს

გამოჩენილის რუსეთის და პრუსიის სასახლის მაგიკისგან

პროფესორი ბაქარისგან

წარმოდგენილი იქნება მუდამ დღე ორ-ორი დიდი შანტასტიკური გამოჩვენება.

შოველა წარმოდგენა შესდგება ახალი პროგრამისაგან, საკვირვლო გამოჩენებთაგან და სხვათა შორის წარმოდგენილი იქნება ჯერ აქ არ ნახულ სულთა და აჩრდილთა გამოხმობა ანუ

მცენარენი მკვდართაგან

ფატას უოისცვები, ლანდისებრ მოჩვენებით და განჭობით სულთა, მორევენბათ, აჩრდილთა, ჩონჩხთა, ვეშაბთა, ვიკთა, სატანათა და ჯანდაბათა.

ამ წარმოდგენებით გაკვირვებას მოსდიოდა მთელი დედამიწის ქალაქები. დაწერილებით ცნობანი აფიშებში.

დღის წარმოდგენები დაკლებულის ფასებით, დაიწყება 12 საათზე. შუადღისა; საღამოსი, ჩვეულებრივის ფასებით, 8 ს. საღამოსისა.

ახანსი. ბ. ბეკკერის წარმოდგენები ტფილისში 6 იანვრამდის გაგრძელდება.